Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 99 WEDNESDAY, MAY 27 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 27-го ТРАВНЯ 1998 р. Ч. 99 РІК CV

Польща закликала Захід збільшити сприяння Україні

Гельсінки. — Президент Польщі Алєксандер Кваснєвський заявив 18-го травня, що Захід має все менше часу для того, щоб допомогти Україні в проведенні економічних реформ.

Виступаючи на пресконференції у Фінляндії, він сказав, що ціною за небажання Заходу розв'язати грошовий мішок може стати хаос і нестабільність в Україні.

„Я сподіваюся більшої участи Міжнародного валютного фонду, Світового банку і Европейського банку реконструкції та розвитку у сприянні українській економіці", — зазначив він під час своєї триденної державної візити до Фінляндії.

За його словами, західні фінансові установи в принципі справедливо вимагають від України реформ перед тим, як надати свої позички. Але у випадку України фінансова допомога потрібна, щоб почати реформи. „Без підтримки зміни в Україні неможливі, а нестабільність там матиме тяжкі наслідки для Европи", — сказав він. — Можливо, у нас залиши-лося всього п'ять хвилин, щоб щось вирішити. Це останній момент піти на такий риск".

Проводячи реформи на початку 90-их років, Польща сама багато позичала в МВФ. На сьогодні більшість боргів сплачено завдяки швидкому економічному ростові.

МВФ пообіцяв Україні 2.5 блн. дол., якщо вона виконає 92 умови, серед яких, зменшення дефіциту бюджету і прискорення приватизації.

Верховний Суд вибори Е. Ґурвіца визнав недійсними

Київ (УНІАР). — Верховний Суд України підтвердив рішення Кіровоградського обласного суду, який визнав недійсними результати виборів Едуарда Гурвіца на пост голови Одеської міської державної адміністрації. Заступник голови Верховного Суду Петро Шевчук 20-го травня письмово поінформував, що рішення Кіровоградського обласного суду згідно з законом про вибори депутатів місцевих рад ісільських, селищних та міських голів підлягає виконанню у дводенний термін, після чого мають бути призначені нові вибори.

Через складну політичну ситуацію в Одесі, за дорученням Президента в місті тепер працює Контрольна комісія. Пресссекретар Президента України Олександр Майданник прокоментував на прохання журналістів ситуацію, що нині склалася в Одесі.

За його словами, "ситуація склалася складна і тривожна: до Президента надходять десятки тисяч звернень від мешканців регіону". Вони інформують, що місто і область розділені на два табори, починаючи від мешканців і закінчуючи органами влади. У місті проводяться протизаконні заходи. Найближчими днями необхідно виплатити раніше позичені 60 млн. грн., але скарбниця міста порожня, отож цілком вірогідно, що платитимуть будинками міста, під заставу яких брали кредити. По закінченні праці Контрольної комісії Президент діятиме на підставі законів і Конституції України.

Наспіла добра новина з ділянки лікування пістряка

Роквілл, Мд. — За останні пару днів світ облетіла добра медична новина: американському вченому Джуді Фокмановi вдалося винайти довгоочікуваний лік від пістряка.

У висліді застосування двох препаратів — анґіостатину і ендостатину — було встановлено, що ця чудодійна суміш зупиняє притік крови до злоякісної пухлини і тим самим унеможливлює розвиток рака.

Роквіллська фармацевтична компанія Ентрамед вже готується до серійного випуску цих ліків, однак Федеральне управління контролі якости харчів і лікарств ще має дати свій остаточний дозвіл на це.

На думку директора Американського інституту раку Ричарда Клавнера, результати дослідів на тваринах перевищили всі сподівання.

Медичні експерти стверджують, що ще 30 років тому Дж. Фокманові вдалося досліди ти, що ракові клітини розмножуються так швидко, бо організм розпізнає аномалію і моментально реагує на неї, вводячи у дію внутрішні ресурси, спрямовані на лікування. В той самий час злоякісні ракові клітини сигналізують найближчим кровоносним судинам, спонукуючи їх швидше постачати ракові утворення кров'ю. Отже, проф. Фокман побачив, що коли припинити постачання пухлини кров'ю, то вона перестає розвиватися. Після цього відкриття він почав шукати відповідне лікарство. Й ось цими днями його багаторічна праця увінчалася великим успіхом.

Щоправда, сам проф. Фолман остерігає людей від передчасної ейфорії, бо нові ліки хоч і виявилися ефективними у дослідах з мишами, можуть не дати таких же результатів у лікуванні людей.

Новий президент Індонезії обіцяє реформи

Джакарта, Індонезія. — Беручи до уваги тиск зі зовні та внутрі свого уряду, новий індонезький президент Б. Дж. Габібі підкреслив у понеділок, 25-го травня, що він є тільки тимчасовим керівником у переходовому часі країни та обіцяв перевести вибори перед закінченням своєї каденції в 2003 році, можливо до року часу.

У своїй довгій телевізійній промові президент Габібі закликав до великих реформ у економічній, політичній та судовій системах. Хоч він не визначив конкретного часу для всіх цих змін, то його речник Акбар Танюнґ зазначив, що вибори можуть відбутися до року від часу проголошення нового виборчого закону.

Не зважаючи на всі обіцянки нового президента індонезійські політичні аналітики зареагували досить скептично, твердячи, що теперішній виборчий закон не є надто зрозумілим коли ідеться про допущення справжньої опозиції, а також невідомо чи новий президент матиме силу та твердий намір спрямувати країну на такий шлях.

Б. Габібі кількакратно закликав до боротьби з корупцією, таємними змовами та непотизмом, які в минулому були на порядку денному та завжди служили опозиції зброєю проти уряду. Щоб показати бажання співпраці та замирення, з ув'язнення звільнено двох визначних політичних діячів — керівника робітничого руху Мухтара Пакпагана та колишнього законодавця Срі Бінтанґ Памунґкаса.

Скептики твердять, що навіть коли Б. Габібі хоче перевести конечно потрібні зміни, то йому це легко не прийде, бо колишній президент країни впродовж 32-ох років Сугарто та його шостеро впливових дітей дальше залишились в Джакарті.

Л. Кучма зустрівся з головою національного банку Росії

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма прийняв голову правління Російського національного резервового банку Олександра Лебедєва, який поінформував Л. Кучму про ряд проєктів, підготованих для здійснення в Україні. Він підтвердив намір виділити 200 млн. дол. кредиту для закінчення праці над новим літаком "АН-70" і запуску його у виробництво.

О. Лебєдєв висловив готовість разом з українською стороною здійснити переоформлення валютних зобов'язань України, розміщених в Національному резервовому банку Росії, з метою приведення їх у відповідність до міжнародних стандартів.

Запропоновано також, з фінансовою підтримкою російського резервового банку, здійснити в Україні експериментальний міжнародний проєкт в сільсько-господарській галузі. Обговорено інші інвестиційні проєкти, в яких зацікавлені обидві сторони.

Б. Тарасюк зустрівся з дипломатами

Міністер закордонних справ України Борис Тарасюк зустрівся з дипломатами, акредитованими в Україні.

Міністер наголосив, що для України дуже тяжко ліквідувати наслідки чорнобильської катастрофи і одночасно створювати умови для закриття атомної станції. Однак, вона поважає свої міжнародні зобов'язання, в тому числі і за Оттавським меморандумом.

Б. Тарасюк поінформував представників дипломатичного корпусу, що для вирішення цих проблем Уряд України виділяє гроші з державного бюджету та водночас шукає інших кредиторів для перетворення об'єкту "Укриття" на екологічно безпечну зону. До таких пошуків змушує пасивність партнерів, які спільно з Україною підписали меморандум. Міністер висловив надію, що обидві сторони меморандуму виконають свої зобов'язання.

Щодо дальших плянів української дипломатії, то, за словами міністра, мають бути посилені інтеграційні зусилля на европейському і трансатлантійському напрямах. На новому етапі більш визначеним і вагомим має стати місце України в европейському і світовому економічному просторі. Б. Тарасюк також висловився за посилення економічної присутности України в нових незалежних державах.

В. Пустовойтенка критикують за надмірну увагу до футболу

Київ. — Сердиті комуністи-депутати звинуватили 22-го травня прем'єра Валерія Пустовойтенка у тому, що він надає перевагу футболові перед страйкуючими шахтарями.

Голова Уряду, який очолює також Футбольну Федерацію України, вилетів до Голляндії, де 20-го травня в Амстердамі грали італійський „Ювентус" Турін і еспанський „Реаль" Мадрид у фіналі Ліги европейських чемпіонів.

За словами депутата-комуніста Віктора Борщевського, протестуючі в Дніпропетровському шахтарі захотіли зустрітися з прем'єром, але він визнав за краще вилетіти на футбольний матч. Заступник прем'єра Анатолій Голубченко обороним свого начальника, зазначивши, що він вже говорив з гірниками.

Від початку травня майже 100,000 гірників з 40 шахт страйкують, вимагаючи заборгованих платень. Уряд винен їм понад 1 блн. дол.

Україна і Туреччина посилюють наукову співпрацю

Київ. — Міністерство Науки України і науково-технічно-дослідницька рада Туреччини „Тюбітак" підписали 20-го травня угоду щодо створення Міжнародного центру високих технологій.

З українського боку угоду підписав заступник міністра науки Юрій Доценко, а з турецького — президент „Тюбітак" Динджер Улькю.

Угода має три протоколи. Перший і основний — про створення центру на території дослідницького центру Марінера в Туреччині. Другий — про створення постійно діючої виставки українських технологій в цьому центрі і третій — щодо засідання координаційної ради українсько-турецької дослідницької лябораторії та її бюджету.

Угода надасть можливості Міністерству Науки включати до українсько-турецької співпраці інші державні установи України, сказав Ю. Доценко.

Міжнародний центр має здійснювати дослідження в галузі електроніки та мікрохвильової техніки, але, за словами Д. Улькю, це не єдині галузі, які можуть бути предметом дослідження. В майбутньому плянується поширити сферу досліджень і навіть створити спільний космічний проєкт — космічний сателіт для досліджень території Чорноморського басейну.

Проблеми західньої діяспори будуть темою іллинойської конференції

Урбана, Ілл. — 17-та річна конференція української проблематики в Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн відбудеться цього року у днях від 24-го до 27-го червня. Головною темою її сесій та групових дискусій буде: „Проблеми української західньої діяспори".

Наради конференції зосереджуватимуться на розвитку, чи занепаді суспільно-культурного життя української спільноти в ЗСА і Канаді після проголошення самостійности України. Крім науковців — професорів високих шкіл і професійних дослідників на конференцію запрошено представників українських церков, президенти централь, голови крайових організацій і редактори українських часописів обох країн.

Нарадами конференції проводитиме Програмова комісія, у склад якої входять такі особи: проф. Всеволод Ісаїв (Торонтонський університет), д-р Юліян Куляс (Український Федеральний Щадничий Банк „Певність"), проф. Мирон Куропась (Північно-іллинойський університет), д-р Дарія Маркусь (Енциклопедія Української Діяспори), проф. Ярослав Розумний (Манітобський університет) і проф. Богдан Рубчак (Іллинойський університет в Чикаго).

Слід згадати, що цьогорічною конференцією зацікавились і виявили бажання взяти участь в її сесіях амбасада та консуляти України в ЗСА.

Як і попередні, так і цьогорічну конференцію організує Українська Науково-Дослідна Програма Іллинойського університету під керівництвом проф. Дмитра Штогрина. Сесії цієї наукової конференції проходитимуть в рамках Літньої дослідної лябораторії, унікальної наукової установи тої ж високої школи.

Зацікавленим конференцією слід звертатись до проф. Д. Штогрина на ч. тел.: (217) 356-9195, або факс: (217) 356-7982, або на адресу електронічної пошти: Shtohryn@uiuc, edu.

В Україні поширюється наркоманія

Київ (УНІАР). — „Україна поступово із транзитної держави перетворюється на споживача важких наркотиків", — повідомив начальник управління боротьби з незаконним обігом наркотиків Василь Левошко.

Виступаючи на пресконференції він сказав, що за минулий рік розкрито 38,000 злочинів, пов'язаних з наркотиками і вилучено понад 40 тонн наркотичних засобів. Крім того, викрито 1,700 угруповань, які займалися наркотиками, та 14,000 збувальників наркотичних засобів.

В. Левошко зазначив, що за останніми даними Українського науково-дослідного інституту клінічної та експерементальної неврології та психіятрії, кількість наркоманів у державі сягає понад 260,000, а за підрахунками ООН їх нараховується понад 600,000. Він висловив побоювання з приводу того, що велика кількість спеціялістів-хеміків в Україні опинились без праці. Це, за його словами, є загрозою того, що підпільні наркоділки скористають з їхніх послуг.

В. Левошко також повідомив, що 8-10-го червня в Ню Йорку відбудеться спеціяльна сесія ООН, на якій плянується прийняти декларацію та опрацювати документи, які допоможуть запобігти незаконному обігові наркотиків. У спеціяльній сесії візьме участь й Україна.

В Україні
(З інформацій УНІАР)

ЗАЯВА ФРАКЦІЇ "ГРОМАДА"

КИЇВ. —Парляментарна фракція "Громада" розповсюдила серед депутатів і представників засобів масової інформації заяву, у якій сказано: "Одеса не повинна стати полігоном для відпрацювання сценарію конститиційного перевороту". Автори документу називають безвідповідальними і протизаконними заяви про необхідність введення прямого президентського правління в Одесі на час виборів міського голови. "Застосування в Одесі антиконституційних методів, які Президент Кучма випробував у Ялті та Києві, недопустиме, й нічим не виправдане. Фракція 'Громада' вважає, що одесити повинні обрати міського голову без втручання і тиску Києва. Конфлікт на рівні обласної адміністрації і міської виконавчої влади повинен врегульовуватися виключно в площині чинного законодавства, з дотриманням норм закону про місцеве самоврядування", — сказано в заяві.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

КИЇВ. — Тут 21-22-го травня 1998 року в приміщенні Державної історичної бібліотеки у рамках заходів, передбачених Постановою Кабінету Міністрів про відзначення 350-ї річниці початку визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького, Інститут Історії України Національної Академії Наук провів Міжнародну наукову конференцію, присвячену знаменній даті. У конференції взяли участь провідні українські науковці, а також учені з Росії, Білорусі, Молдови, Польщі, Швеції та інших країн. Учасники конференції порушили ряд актуальних проблем, зокрема, типологізації та хронологічних меж визвольної війни, її наслідки для розвитку процесу українського державотворення в XVII-XVIII ст., впливу на суспільну свідомість новітньої доби та геополітичну ситуацію на европейському континенті; віднайдено нові науково-теоретичні підходи до висвітлення ролі політичної еліти в процесі формування програми державного будівництва.

ПОВІДОМЛЕННЯ З АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — В Адміністрації Президента України відбулася чергова пресова конференція. Пресссекретар Олександер Майданник поінформував про останні заходи, в яких взяв участь голова держави. Л. Кучма зустрівся з Богданом Футеєм, американським юристом українського походження, який запевнив Президента, що ЗСА і далі мають намір поглиблювати співпрацю з Україною і надавати їй всіляку допомогу. В ході зустрічі порушено також тему підготови до засідання комісії Кучма-Гор, яке відбудеться влітку. У Маріїнському палаці Президент України вручив групі науковців державні премії ім. Т. Шевченка. Відбулася також зустріч Л. Кучми з Верховним комішенером ОБСЕ з питань національних меншин Максом Ван-дер-Стулем. Президент Кучма виступив на всеукраїнському конгресі "Жінка на порозі XXI сторіччя" і зустрівся з президентом Туреччини Сулейманом Демірелем.

ДЛЯ ЗАКРИТТЯ ЧАЕС ПОТРІБНІ КОМПЕНСУЮЧІ ПОТУЖНОСТІ

КИЇВ. — Пресовий секретар Президента Олександер Майданник прокоментував Бірмінгемську заяву країн "Великої сімки" щодо зобов'язань України закрити Чорнобильську АЕС. У заяві фінансування об'єкту "Укриття" ставиться у залежність від закриття Чорнобильської станції. Україна ж вважає, що перед закриттям ЧАЕС необхідно побудувати і ввести в дію компенсуючі потужності. "Ми отримали протилежне тому, що малося на меті", — зауважив колишній директор Чорнобильської АЕС Сергій Парашин з приводу діяльности Національної акціонерної енергогенеруючої компанії (НАЕК) "Енергоатом". Він зазначив, що у процесі реформування атомної енергетики України, відповідальність за безпекуатомних станцій значно знизилась. Компанія "Енергоатом" використовує АЕС не маючи на це ліцензії, що є порушенням закону про використання ядерної енергетики та радіяційної безпеки. С. Парашин тепер очолює Центр інформатики та енергетики. Це Міжнародна громадська організація, покликана аналізувати ситуацію в енергетичній та інформаційній галузях України.

ФРАКЦІЯ ЗЕЛЕНИХ ВИМАГАЄ ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЙ ДО ІНДІЇ

КИЇВ. — Депутати Верховної Ради України отримализаяву фракції Зелених з приводу проведених в Індії ядерних випробувань у пустелі Похран. За словами депутатів, це означає підрив усієї системи ядерної безпеки, що склалася у світі в останнє десятиріччя. Індія фактично проголосила себе шостою ядерною державою. Посилення ядерних випробувань може привести до непередбачуваних наслідків для всієї плянети. Виробництво та випробування ядерної зброї було однією з найбільших помилок XX сторіччя. Ліквідація ядерної зброї лишається найважливішим досягненням України. Вона першою з ядерних країн показала світові приклад доброї волі й не може залишатися осторонь від цієї події. Фракція Партії Зелених України у ВР вимагає від Уряду відповідної оцінки факту ядерних випробувань в Індії та застосування санкцій до цієї країни, сказано в заяві.

У СВІТІ

З СЕНСАЦІЙНИМ ПОВІДОМЛЕННЯМ виступили представники трьох політичних сил на данських Фарерських островах — народної, республіканської і партії самоуправління, які у недавніх парляментарних виборах дістали 18 депутатських місць, з загальної кількости 32, і тепер беруть участь у формуванні нового уряду, — заявили, що домагатимуться повної державної незалежности архипелагу. Фарери розміщені в Атлантійському океані між Великобританією та Ісляндією і є заморською провінцією Данії. Три названі партії прийняли рішення почати переговори про заснування на островах незалежної держави. Разом з тим нова фарерська влада хоче, щоб Фарери, ставши самостійними, могли скористатися захистом Данії у випадках міжнаціональних конфліктів. Майбутній договір має визначити також форми зв'язку з Копенгагеном „в ділянках охорони здоров'я, зовнішньої політики, освіти і при вирішенні юридичних проблем".

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ АСТРОНОМИ ВВАЖАЮТЬ, що вони відкрили космічний об'єкт, який є діямантом, котрий за своєю величиною дорівнює Землі, повідомив англійський щоденник "Санлей Таймс". Об'єкт, спостережений у сузір'ї Кентавра, знаходиться на Молочному шляху на віддалі 17 світлових років від Землі. Він має діяметр 12,800 км. і величезну власну масу. Склянка матерії цього об'єкту на Землі важила б майже тонну. "Вважаємо, що цей об'єкт в основному складається з вуглю і кристалізованого вуглецю, — сказав один з авторів відкриття, астроном Стів Каваляр. — То міг би бути діямант зелено-голубого кольору". Об'єкт, позначений як БПМ37093, має температуру до 12,000 ступенів Цельзія і вік, що нараховує 11–12 блн. років. Учені вважають, що спостерігання цього об'єкту дозволить остаточно визначити вік Молочного шляху.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

СТВЕРДЖЕННЯ НАПРЯМНИХ УНСОЮЗУ

Український Народний Союз існує для:

* *поширювання принципів братської діяльности;*
* *збереження української, української американської і української канадської спадщини і культури;*
* *надання своїм членам високоякісних фінансових послуг і продуктів.*

Як братська забезпеченева установа, УНСоюз реінвестує свої прибутки для добра своїх членів і української громади.

Хворобливі амбіції

Про це, що в українській громаді нездорові амбіції дуже часто відограють важливу ролю, знаємо добре ми усі, що беремо участь в суспільному житті або до нього приглядаємося чи маємо обов'язок про нього писати.

Прикмета сама по собі корисна, коли її відповідно поставити на призначене місце. Вона корисна зокрема, коли наш нарід, піддаючись хвилевим обставинам чи настроям, стає байдужим до загальних подій і немає кому взяти провідні місця і керму в руки, щоби вивести цілу спільноту з непотрібної летаргії.

Однак коли амбіції поодиноких осіб, чи цілих угрупувань політичного характеру, переходять межі здорового глузду та зачинають бути хворобливими — це вже не прикмета, а хиба, а навіть певного роду хвороба, яку конечно треба б старатися вилікувати серед українців.

На жаль, останні роки вказують, що вона ніяк не зникає з нашого життя, а навпаки — постійно „працює" на некористь цілого народу та його дальшої долі. Прикладом того є хіба ще дуже недавні та так болючі переживання, що сколихнули цілим українським народом в Україні, як і в діяспорі, а це горезвісні вибори до Верховної Ради, яка недавно почала свою 14-ту сесію.

Тепер, з переспективи вже не днів, а двох місяців можемо із чистою совістю ствердити, що якщоб не провадила нашими політиками та їхніми партіями хвороблива амбіція, то може б вислід виборів був трохи інакший та більше корисний для усіх некомуністичних сил. Доказів того маємо більше, як треба. Чи ж не провадила особистими амбіціями відмова деяких провідників і провідниць політичних партій сісти при одному столі та поговорити про об'єднання? Чи не казала ця особиста амбіція тим політичним провідникам іти до виборів самотужки, не з'єднуючи своїх сил з іншими, хоча б беручи собі, як приклад, славне окреслення американців, що „ми годимося в тому, що не погоджуємося в поглядах"? І тут насувається мимоволі питання: чи після поганого досвіду виборів зуміють принаймні деякі із тих провідників заховати своє „я", що так голосно кричить, і слухати інших, що вони говорять та що вони думають?

Роздумуючи над тими нездоровими проявами нашого суспільно-політичного життя, завважуємо в останніх роках ще один його новий момент, а це важливу і передову ролю, що у цій боротьбі амбіцій відіграють українські жінки. Можливо, це явище загальне, зумовлене феміністичними тенденціями у цілому світі, а може саме українські жінки стремлять тепер до перебрання керми громадського життя у свої руки? Тут однак насувається питання, чи вони, як і багато амбітних громадян чоловічого роду, мають до того відповідні дані, відповідний вишкіл, а передусім здоровий глузд.

Сама амбіція бути на провідному місці, читати про себе у пресі, бачити себе на телевізії чи тільки на світлині ніяк не є вистарчальна і ніяк не приносить користи для загальної справи. Навпаки, це дуже часто відкидає інших, передусім із молодшого покоління, від того, щоб приступити до громадської праці та перебирати керму у свої руки. Це особливо відчуваємо щораз сильніше ми тут, в діяспорі, де повільною смертю вмирають одна по одній наші громадські організації та надбудови, в яких довгими роками стояли у проводі ті самі особи, бо, мовляв, „ніхто не хоче брати проводу у свої руки". Чи не думають про це у нас ті всі, які уважають себе незаступимими і відповідальними за дальшу долю українського народу?

М. Левицький,
Київ

ТРИ ВАЖЛИВІ ПОДІЇ

Квітень та травень в політичному житті України виявилися дуже насиченими різноманітними подіями.

29-го квітня державний секретар ЗСА Маделен Олбрайт надіслала до Конґресу листа про досягнення суттєвого проґресу у вирішенні комерційних проблем американських інвесторів в Україні. В офіційному коментарі МЗС України говориться, що американська сторона прийняла таке рішення з огляду на стратегічне партнерство з Україною та враховуючи відповідні кроки українського керівництва, спрямовані на подальші всеосяжні реформи, створення належного інвестиційного клімату в країні. Свідчення державного секретаря відкриває шлях до продовження надання американської допомоги Україні, сума якої на 1998 рік становить 225 млн. дол.

На відміну від західньоевропейських держав, провідні з яких (у першу чергу Франція і Німеччина) головну увагу приділяють Російській Федерації, американська політика через впливових діячів ставить у центрі уваги Україну. Про це промовисто говорить хоча б такий факт, що в Конґресі ЗСА наприкінці квітня відбулося започаткування „Програми партнерства українських і американських міст". Її головною метою є співпраця у вишколі кадрів для системи місцевого самоврядування в Україні. У програмі, що фінансується Аґенцією ЗСА з міжнародного розвитку, візьмуть участь по 18 американських і українських міст. Програма, на здійснення якої ЗСА виділяють 6.9 млн. дол., розрахована на 3 роки. проте організатори як з українського, так і з американського боку, дивляться на проблему глибше і впевнені, що проєкт партнерства сприятиме розвитку сталих, плідних і взаємовигідних контактів між українськими й американськими містами.

Ще однією важливою подією у розвитку українсько-американських стосунків стало підписання угоди про мирне використання ядерної енерґії, яке відбулося 6-го травня у Києві. Свої підписи під документом поставили міністер закордонних справ України Борис Тарасюк та амбасадор ЗСА в Україні Стів Пайфер. Відповідно до цієї угоди Україна отримає фінансову підтримку (30 млн. дол.) від ЗСА та Европейського союзу на створення власного палива для ядерних електростанцій.

Підписання угоди стало можливим завдяки тому, що Україна, за наполяганням ЗСА, відмовилася від участи у російсько-іранському проєкті будівництва атомної електростанції в Ірані. Харківські підприємства мали виготовити турбіни для електростанції. Після підписання угоди 6-го травня на підприємства, які мали бути задіяні у виготовленні турбін, будуть скеровані американські інвестиції. Частина політиків, орієнтована на утвердження східного вектора зовнішньої політики, піддає критиці цю угоду та попередні домовлення, які з неї випливають.

Подією з розряду внутрішньої та зовнішньої політики можна назвати щорічні збори Ради керуючих Европейського банку реконструкції та розвитку. Весь комплекс подій, пов'язаних з ними, відбувся від 8-го до 12-го травня, хоч само збори проходили 11–12-го травня у палаці „Україна".

У рамках зборів, при підтримці ЕБРР, в Україні відбувся спеціяльний бізнес-форум, у якому взяло участь приблизно 2500 осіб, та презентаційна виставка „Погляд України у XXI століття". На виставці було представлено понад 100 українських фірм з усіх областей України. Українська сторона ставила собі за мету цими заходами підвищити зацікавленість Україною европейської бізнесової еліти.

Европейський банк розвитку та реконструкції — це структура, яка розрахована на допомогу приватному бізнесові в країнах Центрально-Східної та Південної Европи. Членами-засновниками Банку є 26 країн, в тому числі й Україна. Незважаючи на цей факт, рівень економічних перетворень в Україні не надто високо оцінюється експертами Банку. Вони ввели три категорії держав, з якими мають справу, — країни з високим і середнім рівнями перетворень. Окрему категорію становить Росія. Україна, звісно, відноситься до країн з середнім рівнем перетворень.

За час співпраці України з ЕБРР вона отримала від нього приблизно 670 млн. дол. кредитів. Оскільки Банк працює за принципом, що частину коштів для здійснення проєктів мусить вносити підприємство-позичальник, тому, за оцінками

(Закінчення на стор. 4)

Олександер Пришляк

Конференція мирян УКЦ

Як уже було повідомлено у „Свободі" і журналі „Патріярхат", в суботу, 30-го травня ц.р., в готелі „Рамада Інн" в Іст Гановер, Н. Дж., відбудеться одноденна конференція мирян Української Католицької Церкви, яку влаштовує Українське Патріярхальне Світове Об'єднання (УПСО) і Українське Патріярхальне Товариство (УПТ) ЗСА і на яку запрошується наших мирян і духовенство. У зв'язку з цим наспіло до організаторів цієї конференції багато запитань, тому подаємо деякі вияснення для всіх зацікавлених.

Отже, ціль конференції мирян є підготовити мирян, а головно делеґатів мирян, на другу сесію Патріяршого Собору УКЦеркви, яка заплянована на 23-30-го серпня ц.р. у Львові, в якій, крім владик, візьмуть також участь представники духовенства, тобто священиків, монаших чинів і делеґати мирян. Тут варто наголосити, що на Синоді, тобто в синодальних нарадах, беруть участь тільки владики.

Виринає питання: хто вибирає делеґатів мирян на Патріярший Собор? Згідно з найновішим канонічним правом для Східніх Церков, в тому числі і для УКЦеркви, кожний владика призначує від своєї епархії на Собор двох делеґатів мирян. Покликаючись на канонічне право, владики кількакратно відмовились допустити на Собор представників зорганізованих мирянських товариств, як повноправних делеґатів, але вони будуть запрошені як гості чи обсерватори.

Все таки, з огляду на те, що головною темою цьогорічного Патріяршого Собору буде „Роля мирян в УКЦеркві", зорганізовані мирянські товариства діяспори в УПСО, рішили влаштувати підготовчу передсоборну конференцію з відповідними доповідями, що відносяться до головної теми Собору і тим внести позитивний вклад до соборових нарад та постанов. Тут знову треба пояснити, що всі постанови Патріяршого Собору вимагають згоди і потвердження Синоду тобто владик.

Щоб Собор був успішним, треба до нього належно приготовитися всім делеґатам, в тому числі і делеґатам мирян. Вони повинні бути докладно обзнайомлені з темами Собору та засягнути думок ширшого мирянства, що цікавиться справами нашої Церкви і має в тому напрямі певний досвід. Знаємо, що делеґати на першу сесію Патріяршого Собору, що відбулася 1986 року, були призначені досить пізно і не мали змоги належно підготовитися, або робили це напередодні соборових нарад, бо в деяких епархіях такої підготови ніхто не зорганізував. Не було також звіту із постанов першої сесії Собору.

Зорганізоваий мирянський рух діяспори в УПСО, мимо того, що не може мати своїх леґальних делеґатів на Собор, вважав за доцільне причинитися до конструктивної підготови до Собору і в тій справі нав'язав листовний та особистий контакт з нашими владиками, представив і пояснив їм свої пляни, до яких більшість владик поставилася дуже позитивно і похвально, а Секретаріят Собору подав навіть деякі свої вказівки.

Все це подаємо до загальної інформації, щоб хтось не інтерпретував нашої конференції мирян як якоїсь конкуренції до заплянованого Патріяршого Собору.

На доповідачів запрошено визначних особистостей мирянського руху з України і діяспори. Депутат Верховної Ради України Михайло Косів, співголова Світового Християнського Конґресу УКЦерк ви, підготовив доповідь на тему: „Мирянський рух в Україні сьогодні і завтра"; Мирослав Маринович, голова Інституту історії і суспільства при Львівській Богословській Академії: „Миряни України у післякомуністичній добі"; д-р Леонід Рудницький : „Співпраця мирян з духовенством"; д-р Андрій Сороковський: „Мирянський рух перед і після Другого Ватиканського Собору"; отець митрат Іван Кротець: „Досвід праці з мирянами у парафії"; ред. Микола Галів: „Вплив Патріярха Йосифа на постання та розвиток зорганізованого мирянського руху в діяспорі"; Леся Щур: „За нового мирянина у нашій Церкві"; інж. Василь Колодчин, голова УПСО:

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Богдан Марків

Щасливе число 13

Програма останнього концерту біжучого дев'ятого сезону камерної музики в Українському Інституті Америки, що відбувся в середу, 13-го травня, була мабуть під впливом зобобонної тринадцятки.

Програму, як і виконавців доводилося міняти включно з днем виступу. Замість фортепіянового тріо на сцені було дуо — скрипачка Рене Джоллес і піяніст Кристофер Олдфатер.

На місце заповідженої прем'єри твору „Дрімуча сюїта" Вірка Балея ми почули „Рапсодичні варіяції ч. 5", Френсиса Торна, американського композитора з великим почуттям гумору. Представляючи свій одночастинний твір, Торн сказав, що йому буде приємніше, коли публіка несхвально прийме його твір, бо на його думку це є краще, ніж мовчазна реакція. „Рапсодичні варіяції" — модерний, але здисципліновано змістовний твір викликав спонтанні брава для автора та найкращих його виконавців.

В Америці, в концертовому житті, завелася традиція: при змінах виконавців або точок програми вибір мусить бути рівнорядний або вищого стандарту. Тут число 13 виявилося щасливим для слухачів. Програма, як цілість, дібрана з вишуканою досконалістю.

Репертуарний наголос вечора припав на сонати для скрипки і фортепіяну. Генделя (1685-1759), німецького композитора, що жив і творив в Англії і в його музиці звучить лицарсько-дворянський дух. Лірична Соната Брамса в тій самій же соняшній тонації А-дур, коли композитор був „щасливий" у своєму домі над озером Тун в Швайцарії, та Соната для скрипки сольо Ізая. Навіть в часі концерту скрипачка зі сцени заповіла, що її музикальна дев'ятимісячна донька мала вплив на зміну. Вона не хотіла слухати сольові Сонати ч. 5 Юджіна Ізая, а схвалила радісно Четверту Сонату (цей твір в мягкій тонації е-моль тут краще підходить, як тверда тонація Ґ-дур-4-ої). Ізая її написав для Фріца Крайслера, сантиментального скрипаля-романтика. Соната своїм мрійливо-ліричним характером та стилем краще підходила до цілости програми.

Завершили програму „Три пісні" (Ла Каптів, Берсез, Мазурка) американської композиторки Еймі Біч (1867-1944), витримані в романтичному стилі, та „З моєї батьківщину" Бедріджа Сметани (1824-84).

Скрипачка нам знана краще як інтерпретатор модерної музики. В середу, 13-го травня, ми почули її у широкому скрипковому репертуарі минулих століть. Тяжко передати словами феномен виконання так чутливої гри Р. Джоллес, її інструмент, в залежності від характеру виконуваної п'єси, то сумував, то танцював, сміявся і радів. Її партнер піяніст К. Олдфатер не менший артист, співдіяв в бездоганній тактовній ансамблевій грі.

Всі віртуозно-технічні складності публіка не помічала, бо в цей вечір всевладо панувала тільки музика.

Оксана Булах

Просватали „Свободу" на тижневик

Це слово „свобода",
А значить, що „воля",
Розкутої думки
Крилатий політ...

Щоденник „Свобода"—
Вона для народу —
Всеукраїнського слова
І мудрости плід!

Газето „Свобода"
Невже заспівали
Тобі „Мендельсона?"
Радіти чи плакать?

Чи справді весільні
Почуєм пісні?

Д-р Орест Попович

Голос українства в Криму

(До п'ятиріччя симферопільської газети „Кримська Світлиця")

I

Роздумуючи про стан українства в Криму, легко стати песимістом, особливо якщо хтось покладається на відомості та аналізи в засобах масової інформації. Там вже закріпився прикрий для українців стереотип, що, мовляв, Крим — це російськомовне суспільство, де навряд чи знайдете якінебудь прояви української культури та патріотизму, хібащо заховані десь глибоко в підпіллі. Всякий стереотип містить у собі певну дозу правди, але, на щастя, не всю правду. Одним з тих доказів, що заперечує цей загальноприйнятий кримський стереотип, є „Кримська Світлиця" — „всеукраїнська громадсько-політична та літературна газета", що виходить у Симферополі вже з грудня 1992 року. Досить прочитати одне число цього патріотичного і цікаво редаґованого тижневика, що займає 16 великих сторінок, щоб розвіяти свій песимізм щодо майбутности української справи в Криму.

Переді мною примірник газети з датою 10-го квітня 1998 року, де опубліковані голоси українців-кримчан про недавні вибори до Верховної Ради України. Ось два уривки, що свідчать про національну свідомість та державницьке думання їх авторів: „Необхідно серйозно, з аналізом і фактами на руках довести суспільству, що наші громадяни стали жебраками з благословення комуністичної більшости у Верховній Раді України. Адже чим гірше для нас, тим краще для них і їхньої ідеї-фікс щодо нової імперії слов'янських народів..." „Не хочу я ніякого „воссоєдінєнія". Україна колись була, зараз є і буде завжди вільною державою. Наш народ працьовитий, розумний, ще б мати і розумних депутатів, справжніх патріотів" .

Те, що „Кримська Світлиця" надає форум для таких голосів українських патріотів в Криму, — зовстім не випадкове явище. Раніше цього року в ній появилася стаття, в якій автор з неприхованим сарказмом дорікав коментаторам українського спортового телебачення за те, що вони в Києві виступають російською мовою. У зв'язку з цим, він запропонував, щоб у конкурсі на найкращого телекоментатора року вибрали того, що перевів би публічні інтерв'ю з українськими спортовцями таки українською мовою! Автором цієї критики, спрямованої на адресу столичних русифікаторів українського телебачення, був заступник головного редактора „Кримської Світлиці", Григорій Рудницький. Ясно, що український патріотизм і державобудівництво лежать в основі світогляду редакції. Ось як підсумував завдання своєї газети її головний редактор Володимир Миткалик: „Стоячи від часу свого заснування на державницьких позиціях, наша газета за одне з найголовніших своїх завдань вважає згуртування українства в Криму. Рівночасно вона й надалі постійно подаватиме матеріяли про життя й культурні та інші набутки наших побратимів, котрі сьогодні живуть поза кордонами рідного краю, розповідатиме читачам про тих, хто змагався за незалежність і світле майбуття вільної, соборної України..."

Так писав редактор В. Миткалик до Проводу Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК). Його лист був відповіддю на привітання від УСЦАК, що його „Кримська Світлиця" одержала з нагоди свого п'ятиріччя. У своєму привітанні УСЦАК висловив газеті признання за „неоціненну працю на користь української справи в Криму та в Україні взагалі. Ваші статті на історичні та сучасні теми відроджують історичну пам'ять нашого народу, скріплюють його національну свідомість". Подібно привітав газету з ювілеєм Іван Драч, голова Української Світової Координаційної Ради і голова Конґресу Української Інтеліґенції: „За те, що ви робите задля відродження українського патріотизму і на кримському ґрунті, — велика вам моя подяка і шана — за те, що вмієте це робити з шанобою до нашої історії і долі..." Ювілейні привітання наспіли від багатьох видатних осіб та організацій як України, так і діяспори. Серед них особливо вагомим видається ствердження академіка НАН України Миколи Жулинського, що „Кримська Світлиця" — „це голос українства в Криму, де воно важко виборює своє право на те, аби змінилася віками нав'язувана ідеологія, що її завжди приносять загарбники".

Направити шкоду, заподіяну віками, — це нелегке завдання, тим більше, що його доводиться виконувати в середовищі, де українство зазнає дискримінації, якщо не переслідування. „Чи є українофобство в Криму?" — реторичне питання, що було темою обговорення „круглого сттолу" української громади Симферополя, а відтак заголовом редакційної статті на цю тему в „Кримській Світлиці" — говорить само за себе. На щастя, для свого важкого завдання газета має відповідний колектив фахових і патріотично наставлених редакторів і співробітників. Склад редакційної колеґії: головний редактор В. Миткалик, його заступники Гр. Рудницький і Віктор Качула, та редактори відділів — Данило Кононенко і Тамара Соловей. Газету очолює „шеф-редактор" Павло Мовчан, голова Всеукраїнського Товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка, що був одним з її засновників. Зміст „Кримської Світлиці" збагачують своїми статтями численні співробітники з наукових і письменницьких кіл, наприклад, Іван Драч, письменники Микола Чабан і Григорій Зленко, професор Симферопільського державного університету і голова Всекримського Товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка Петро Гарчев та багато інших.

Закінчення буде.

АНСАМБЛЬ, ЯКИМ ЗАХОПЛЕНИЙ ЦІЛИЙ СВІТ

(Розмова з керівником ансамблю ім. Вірського Мирославом Вантухом).

— Під час виступів в Канаді та Америці, вам, напевно, неодноразово доводилося зустрічатися з представниками засобів масової інформації. Скажіть, будь ласка, яке питання вони найчастіше задавали?

— Дійсно, в кожному місті, де виступав наш ансамбль, мені доводилося зустрічатися із журналістами. Якщо проаналізувати питання, з якими вони зверталися до мене, то мушу сказати, що найчастіше вони цікавилися секретами майстерности українських танцюристів. Я відверто відповідав, що ніяких таємниць не приховуємо, успіх досягається виключно щоденною багатогодинною копіткою працею танцюристів, які в свою чергу наділені Всевишнім неабияким талантом.

— А тепер просив би познайомити читачів з людиною, чиє ім'я носить ваш ансамбль. Принагідно хотів би від себе додати, що Павло Вірський запалив у людських серцях вогонь, який завжди з ними в дорозі до добра, любови та справедливости.

— Це прохання мені не важко задовольнити, адже Павла Вірського я знав особисто, неодноразово з ним зустрічався, користувався його практичними порадами. Коли мистець приїздив до Львова, а це бувало часто, то неодмінно бував на пробах танцювального колективу „Юність", яким я керував впродовж багатьох років.

Без перебільшення можу сказати, що Вірський був людиною вийняткового розуму, мудрости, таланту, він по-суті є фундатором нашого ансамблю, створеного ним разом із Болотовим у 1937 році.

Велика заслуга Вірського полягає в тому, що йому вдалося поєднати клясичний та народний танок і на цій основі створити повноцінний репертуар українського національного ансамблю, який і понині користується заслуженою світовою славою.

— Відомо, що репертуар ансамблю складався впродовж десятиліть, він увібрав все краще, чим гордиться український народ. Мене цікавить чи в творчості колективу знайшла відображення тема проголошення незалежности України, її поступ до кращого майбутнього?

— Знаєте, хореографія така галузь мистецтва, яка дозволяє готувати танки на різні теми, в тому числі навіть і політичні. За совєтських часів нас, наприклад, примушували створювати панорамні картини, присвячені колгоспному ладові, стахановській праці, подіям громадянської та Другої світової воєн, партійним з'їздам та іншим суспільно-політичним подіям. Але, давайте подумаємо, чи то було справжнє мистецтво? На жаль, ні, такі танці не мали тривалого творчого життя, це скоріше були метелики, які вранці народжуються, а ввечері вмирають.

Що ж стосується танку, присвяченого проголошенню незалежности України, то його, безумовно, ми створимо, але для цього потрібний відповідний час, щоб події можна було обдумати, знайти найкращі художні засоби, щоби мовою хореографії розповісти про історичні звершення, що сталися в Україні. Я певний, що вирішення цього важливого творчого завдання не за горами.

— Вам, певно, доводилося зустрічатися із самодіяльними танцювальними групами, які створені в Америці та Канаді. Якої ви думки про їх мистецький рівень?

— А мав нагоду не лише бачити їх концерти, а і вчити аматорів сцени основ хореографії. Пригадується, в Канаді протягом місяця проводився семінар керівників танцювальних колективів діяспори, яким я керував. В цій своєрідній школі вивчалися клясичні та народні танці, йшлося також про необхідність використання історичних традицій, про строї для аматорів.

Окрім того, мені пощастило побувати безпосередньо в багатьох творчих групах, ділитися своїм досвідом хореографа — балетмайстра. Я всемірно підтримую ці осередки культури, які роблять, на мій погляд, дуже важливу справу, а саме далеко від рідної батьківщини пропаґують український танок, пісню, народні звичаї.

— І в продовження вищенаведеного питання хотів би послатися на відомого українського композитора, балетмайстра, дослідника в галузі хореографії Василя Верховинця, який у своїй монографії „Теорія українського народного танцю" писав: „Пам'ятайте, що за нашою чудовою піснею перше слово належить народному танцю. Коли ми полюбимо сестру-пісню, то полюбимо її брата — танець, який ще десь блукає в народі і шукає собі пристановище".

Як на вашу думку, чи знайшов у сучасній Україні та діяспорі пристановище народний танець?

— Український танок не тільки знайшов своє пристановище, але і здобув подальший розвиток. Скажіть, будь ласка, чи сьогодні відбувається концерт без народного танцю? Я особисто не знаю таких випадків. Український танок завоював загальне визнання, його фарби, його строї, традиції привертають загальну увагу. Мені здається, що маю право так сказати, адже виступи ансамблю сердечно приймали в 52 країнах світу, концерти проходили при переповнених залях. Зараз ми гастролюємо по канадських та американських містах і всюди нас тепло приймають, дамо 50 концертів. А після їх завершення передбачені наші виступи в ряді европейських країн.

— У актора, як у будь-якої людини, все повинно вражати: і душа, і обличчя, і одяг. Саме про самобутні строї танцюристів просив би вас дещо сказати.

— Не варто доводити, що в хореографії, а особливо в ансамблі народного танцю, важливе місце займають строї. Їх відповідність темі, образові та характерові танку. Чимало костюмів на наше замовлення виготовляється в Києві, Львові та Ужгороді. Над їх створенням працюють художники, балетмайстри, композитори, режисери і, звичайно, майстри пошиву.

Нам вдалося залучити таких провідних знавців своєї справи, як Петрицький, львів'яни Домашнєва та Лисик. Спільними зусиллями допомагаємо успіху. Коли відкривається завіса, то на сцені стоять танцюристи, одягнуті у строї усіх реґіонів України. Артисти ще не зробили жодного кроку, а глядачі вже аплодують. Ці оплески адресовані тим, хто створив барвисті строї.

— Якщо не помиляюсь, то ви мій земляк, походите з Львівщини, а тому хотілось би трохи більше знати про вас.

— Найперше варто сказати, що дуже радий зустріти за океаном земляка. Дійсно, я народився на Львівщині, в селі Великі Сілки, Кам'янко-Буського району. У мене не було безтурботного дитинства, в шість років помер мій батько, а коли ще вчився в школі, то став круглим сиротою.

В родині ніхто не захоплювався музикою, однак відколи себе пам'ятаю, то любив співати, деклямувати, брав участь в художніх олімпіядах і навіть одержував нагороди. Після закінчення школи я подався до Львівського технікуму культосвітньої роботи, який закінчив з відзначенням і був призначений викладачем цього навчального закладу. А згодом — служба в армії і участь в ансамблі пісні і танку Прикарпатської військової округи.

У 1964 році, після звільнення з армії, створив молодечий танцювальний ансамбль „Юність", який незабаром заявив про себе цікавими програмами, створеними під моїм керівництвом. Два десятиліття свого життя віддав я „Юності", яка стала заслуженим мистецьким колективом України, лавреатом багатьох міжнародних конкурсів.

— Добре пам'ятаю, що жоден концерт, який відбувався у Львові з нагоди якоїсь події, не проходив без участи „Юности". А як же ви з нею розсталися і коли це було?

— Після смерти Вірського в 1975 році Міністерство культури запропонувало мені стати художнім керівником ансамблю. Та змушений був відмовитися від цієї пропозиції через те, що не міг залишити своє дітище — колектив „Юности." І тільки у 1980 році після повторного запрошення переїхав до Києва і вже біля 20 років очолюю ансамбль ім. Павла Вірського.

Я свято зберігаю золотий фонд свого талановитого вчителя, насамперед такі танці, як „Запорожці", „Про що верба плаче?", знаменитий на весь світ українсий „Гопак", який став для хореографів хрестоматійним танком.

Та життя, як відомо, не стоїть на одному місці, треба поповнювати репертуар новими творами; працюючи над ними, завжди пам'єтаємо про настанови Вірського.

— Припускаю, що ваша творча праця певним чином відзначена, маєте нагороди, почесні звання?

— Так, маю їх навіть багато та назову найбільш дорогі для мене. Йдеться про звання заслуженого діяча мистецтв України, народного артиста України, лавреата державної премії імені Т. Шевченка. До речі, я тепер є членом Комітету присудження цих премій. Відзначена також моя наукова діяльність. Я обраний академіком Всеукраїнської Академії Мистецтв, як професор викладаю хореографію.

В ансамблі плідно працюють біля 20 заслужених та народних артистів України.

— В ансамблі біля ста танцюристів. Їх творче життя порівняно з іншими мистецькими професіями, скороминуче, тому постійно повинна відбуватися ротація кадрів. Цікаво, хто їх готує, чи є такий в Україні навчальний заклад?

— Після 20 років праці в ансамблі танцюрист одержує право на пенсію. Скажімо, зараз нашій молодій актрисі Аллі Семенченко 18, а танцює вже три роки, отже коли їй сповниться 35, то вона поповнить ряди пенсіонерів, хоча ще буде жінкою молодою.

Тепер про підготову акторів. Спеціяльної школи в країні не було. Наш ансамбль з повним правом можна назвати кузнею кадрів. П'ять років тому, з моєї ініціятиви, була створена хореографічна школа, в яку прийняли 260 учнів, віком від 6 до 15 років. Програма навчання розрахована на дев'ять років. Випускники школи мають можливість далі продовжувати навчання в хореографічній студії, в яку на конкурсній основі прийнято 60 юнаків та дівчат. Всі вони опановують танці, включені до репертуару ансамблю, шліфують свою майстерність, готуються стати професійними акторами. Як бачите шлях до нашого олімпу довгий і тернистий.

— Нагадаю крилатий вислів відомого французького письменника Сант-Екзюпері: „Спочатку потрібно жити, а потім творити". Як живеться акторам ансамблю, чи мають дах над головою, чи мають хліб та до хліба?

— Як вам відомо, багато людей в Україні живуть тепер важко, наші актори не складають вийнятку. Назву лише одну цифру: танцюрист отримує в місяць 300 гривень, або 150 дол. Коментарі тут зайві.

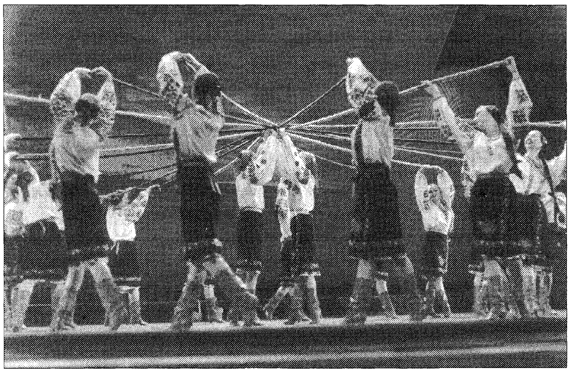
З житлом важче, адже певна кількість акторів приїхала з інших міст. Їм доведеться чекати, поки надійде їх черга. А між тим, в минулому році з нагоди 60-ліття ансамблю посадник міста виділив акторам три безкоштовних квартири.

— І на закінчення інтерв'ю не питання, а скорше особиста заувага. В реклямних оголошеннях, у виступах в пресі журналісти та керівники ансамблю заявляють: „Ми — з України!"

— Дійсно так воно є. Одначе мені здається, що правильніше було би сказати: „Ми — українці!". Саме на це у свій час звернув увагу Іван Франко, який писав: „ Ми мусимо навчитись чути себе українцями".

Я абсолютно згідний з Іваном Франком. Я поважаю всі народи, але найбільше люблю українців. Я горджуся тим, що належу до цього народу, є його частиною.

Анатолій Гороховський

Конференція...

(Закінчення зі стор. 2)

„Перспективи і пляни мирянського руху в діяспорі".

Всі доповіді плянується після конференції видати окремою публікацією і роздати усім делеґатам перед Собором, щоб вони служили їм допоміжним матеріялом під час соборових нарад.

Робимо все це з вірою і надією, що добре підготоваий Патріярший Собор винесе належні і корисні постанови для добра нашої Церкви і її вірних і внесе і започаткує потрібне відродження у такій важній справі, як „Роля мирян в УКЦеркві". Пам'ятаймо, що Христова Церква — це „Божий люд" і від нас також залежатиме дальша доля нашої Церкви тут, в діяспорі, і в Україні. Пам'ятаймо знаменні слова завіщання Патріярха Йосифа: „Отож заповітую вам усім: моліться, працюйте і боріться за збереження християнської душі кожної людини українського роду і за весь український нарід, і просіть Всемогучого Бога, щоб Він допоміг нам завершити нашу тугу за єдністю і наші змагання за церковне з'єднання у здвигненні Патріархату Української Церкви!"

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У "Свободі" ч. 98 з 23-го травня в інформації про відзначення 100-річчя з дня народження Патріярха Мстислава на сторінці 3-ій помилково сказано, що на Постійний Фонд УПЦ в ЗСА ім. Патріярха Мстислава 5,000 дол. дало Об'єднання Українських Православних Сестрицтв. Насправді ці 5,000 дол. дало Сестрицтво церкви-пам'ятника св. Андрія Первозванного. — **Ред.**

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в неділю, 24-го травня 1998 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

РОМАНА ПИНДУС

з дому СКРИПІЙ

ПАНАХИДА у вівторок, 26-го травня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж. і в тому ж заведенні відвідини від год. 2 — 4-ої по пол. і від 7 — 9-ої веч.

ПОХОРОН в середу, 27-го травня 1998 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку:
син — РОМАН з дружиною ІРЕНОЮ
внук — ОРЕСТ
сестрінок — ВОЛОДИМИР МЕЛЬНИК з дружиною ГАЛЕЮ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

ДЕТЕКТИВИ МОСКОВСЬКОГО карного розшуку затримали російського громадянина Алєксандра Стоценка, який організував нелеґальне вивезення російських дітей за кордон, зокрема у З'єднані Стейти Америки. Працівники американської амбасади в Москві повідомили російських слідчих, що останнім часом до Америки в'їхало дев'ятеро дітей без батьків віком від п'яти до 15 років. Відтак американські правоохоронні органи з'ясували, що діти при переїзді кордону подавали фальшовані довідки про народження і закордонні пашпорти. Було невдовзі встановлено осіб, які супроводжували дітей до Америки, а також тих, до кого ті діти далі потрапляли. Ці останні виявилися справжніми батьками дітей, але оскільки в Америці проживали нелеґально, то вирішили вдатися до фальшивих документів. Якраз А. Стоценко і спеціялізувався у виготовленні різних аплікацій і пашпортів. За кожну спроваджену за кордон дитину він брав від родичів 3,000 дол. Слідчі змушені були наполегливо взятися за цю справу після того, як у березні цього року в Москві просто з дитячого візочка було викрадено кількамісячного хлопчика і його мати від горя покінчила самогубством.

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою з українською громадою, що 9-го травня 1998 р. упокоївся в Бозі наш незабутній друг та колеґа

бл. п.

д-р мед.

АХІЛЬ НЕСТОР ХРЕПТОВСЬКИЙ

Довголітній член та основоположник іллінойського Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА), та колишній голова іллінойського Відділу УЛТПА.

ПАНАХИДА, 14-го травня 1998 р.
ПОХОРОННА св. Літургія, 15-го травня 1998 р. в українській католицькій катедрі св. о. Миколая, Чикаґо, ІЛ.

Дружині Вірі, доням, внукам та всій родині складаємо наші найщиріші співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА ІЛЛІНОЙСЬКОГО ВІДДІЛУ УЛТПА

Ділимося сумною вісткою, що 11-го травня 1998 р. у Пассейку, Н. Дж. відійшов у вічність на 84-му році життя наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ЙОСИФ КАМІНСЬКИЙ

ПАНАХИДА і похоронні відправи відбулися 14-го і 15-го травня 1998 р. з церкви Святого отця Миколая на цвинтарі св. Марії, Салабрук, Н, Дж.

У глибокому смутку залишилися:
дружина — МАРІЯ
дочка — ОЛЬГА
сини — МИКОЛА і
— СТЕФАН і
8 внуків
в Україні два брати:
— МИКОЛА і
— ВАСИЛЬ
і дві сестри — ГАНЯ і
— ОЛЬГА
та ближча і дальша родина.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною і болючою вісткою, що в п'ятницю, 22-го травня 1998 р. з волі Всевишнього упокоївся в Бозі наш найдорожчий, трудолюбимий і ніколи незабутній

бл. п.

ВІТАЛІЙ ТРИПУПЕНКО

нар. 6-го серпня 1925 р. на Полтавщині, в селі Кошпанівка.

ПАРАСТАС — у вівторок, 26-го травня о год. 6:30 веч. в українській православній церкві св. Покрови у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в цій самій церкві у середу, 27-го травня о год. 9-ій ранку.

Похоронення — у середу, 27-го травня о год. 12-ій по пол. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — ЄВДОКІЯ з роду ПРИШИБИНСЬКА
дочки — ЛЕСЯ ДОЛИНАЙ з чоловіком ОЛЕСЕМ
— ОЛЯ БРОДВЕЛ з чоловіком ЕРИКОМ
сини — ЮРІЙ ТРИПУПЕНКО з дружиною ІРИНОЮ
— ТАРАС ТРИПУПЕНКО
внуки — ВІТЯ і ЛАНА ТРИПУПЕНКО
— АДРІЯН і ЮЛІЯН ДОЛИНАЙ
— ПАВЛИК і ЛУКАСИК БРОДВЕЛ
сестри — НІНА КУРИЛКО з родиною
— ГАЛЯ КРИВУША з родиною
теща — ОЛЬГА ПРИШИБИНСЬКА з род. ЛАВРЕНЧУК

Вічна йому пам'ять!

Родина просить бажаючих жертвувати на Києво-Могилянську Академію в пам'ять Віталія Трипупенка.

Загальні збори кредитівки „Самопоміч”

Річні загальні збори кредитівки „Самопоміч” відбулися 28-го березня ц. р. Збори відкрив голова Дирекції Любомир Липецький. Стверджуючи присутність 98 членів, проголосив збори правосильними. Отець Василь Салковський провів молитву, прохаючи Бога благословення на дальшу успішну працю кредитівки. Голова Дирекції просив вшанувати пам'ять 76-ох померлих членів. Оля Гриньків, як представниця Товариства „Самопоміч”, спонзора кредитівки, вітала збори і бажала дальших успіхів в праці.

По прийняттю порядку нарад, секретар Дирекції Ігор Козак прочитав протокол з попередніх зборів, який прийнято, з одним здержаним голосом. З черги здавав звіт голова Дирекції. Ювілейний 1997 рік був знаменним тим, що це була 45-та річниця діяльности кредитівки. Найбільш видним доказом її успішної праці це поширений і перебудований головний будинок кредитівки до імпозантних розмірів, що видатно дозволить збільшити послуги для членів, такі як скринька для переховання цінностей, як зовнішнє вікно, яке дозволить членам полагоджувати свої справи, не входячи до середини будинку.

Втішаючись постійним ростом, кредитівка осягнула в 1997 році понад 100 млн. дол. в своїх активах. З нагоди ювілею вона дала своїм членам можливість одержувати на своїх сертифікатах 8 відс., що в сучасній порі знижених відсотків є дуже щедрим кроком кредитівки. Підкреслив ріст числа членів, що є незаперечним доказом довір'я громади, що рівночасно є запорукою її дальшого розвитку. Він подякував членам Дирекції, комітетів та працівникам за лояльну співпрацю протягом року. Закінчив, представляючи членів Дирекції, голів комітетів та головного управителя.

Касир Володимир Гупалівський подав вичерпну аналізу фінансових зіставлень річного звіту, із сатисфакцією підкреслив понад 100-мільйоновий стан активів кредитівки. В зв'язку з будовою висока чистого зиску нижча, хоча приходи були добрі. Співвідношення активів до кількости позичок вказує, що члени кредитівки старанно ощаджують, а менше позичають. 67 відс. загальних приходів звертається членам у формі дивіденди та безплатно життєвого убезпечення. Подав також аналізу витрат в зв'язку з будовою, яка тепер запевняє членам більшу вигоду і повну дискрецію при полагоджуванні своїх фінансових справ. Задовільний резервовий фонд ґарантує стабільність кредитівки.

Голова Контрольної комісії Василь Колодчин схарактеризував працю внутрішньої Контрольної комісії, яка перевіряє документи кредитівки, котрі відносяться до позичок та інвестицій, господарку кредитівки, правильність урядування з державними законами. Працю кредитівки протягом року перевіряє ще заангажована бухгальтерська фірма і державні бухгалтери.

В дискусії члени завдавали ряд питань, на які відповіді давав голова Дирекції Л. Липецький. Ігор Король запитував, скільки нових грошей принесли 8 відс. сертифікати, також уважав, що позиція „Різне”, повинна бути більш детально подана в друкованому звіті. М. Лаврин запитував, на скільки квадратних метрів побільшилася кредитівка, звернув увагу на потребу втягати до праці в кредитівці молодих людей. М. Воронович звернув увагу на знижку чистого доходу. І. Федорів запитував, який стан залеглих позичок, І. Левенець — яка процедура приймання нових членів. М. Лаврин запитував, які кваліфікації мають мати члени Контрольної комісії, М. Воронович хотів знати більше деталів у фінансовому звіті під позицією „Різне”.

В. Баран, як голова Номінаційної Комісії, запропонував до Дирекції на слідуючі три роки Богдана Лісовського і Оксану Ксенос, на один рік Олександра Серафина. В голосуванні один член проти, всім здержалося. Голова Л. Липецький подякував уступаючому членові Дирекції Ярославові Конопаді за довголітню працю.

В неділю, 29-го березня, відбувся річний бенкет кредитівки з участю понад 400 гостей. Дуже коротко про справи кредитівки говорив голова Л. Липецький. Почесну грамоту признано Романові Дацкові, одному з перших членів в часі її організації і по сьогоднішній день дуже активного члена. Він рівночасно суспільний діяч, який дав почин до встановлення українського музею в Дітройті.

В розваговій частині виступав ансамбль Ігоря Богдана. Молитву провів о. В. Салковський. Бенкетом проводив В. Колодчин.

На першому засіданні Дирекції по виборах розділено функції в такий спосіб: Л. Липецький — голова, д-р Олександер Серафин — заступник, Оксана Ксенос — заступник, Володимир Гупалівський — касир, Ігор Козак — секретар, Адріян Блюй, Рома Дигдало, Богдан Лісовський і Зенон Василькевич — члени.

Володимир Баран

Директор Інформаційного Бюра УАКРади відвідав громаду Дітройту

В суботу, 9-го травня, громаду Дітройту відвідав директор Інформаційного Бюра у Вашінґтоні і голова Крайової Ради Української Американської Координаційної Ради Ігор Ґавдяк.

О 7-ій год. вечора в домівці СУА у Воррені голова Відділу Зенон Василькевич привітав шановного гостя з Вашінґтону, дорогих співгромадян Дітройту, а Рома Дигдало представила заслужені життєві дані доповідача. Подякувавши, директор бюра І. Ґавдяк виголосив доповідь „Підсумки праці і перспективи на майбутнє”.

І. Ґавдяк був мило діткнутий тим, як гарно громада Дітройту розбудувалась, і працює в гарних об'єктах і це повинно бути прикладом до наслідування. І. Ґавдяк сказав, що він не прибув сюди, щоби нудити присутніх довгими викладами, а радше поінформувати громадян про понад трирічну діяльність Інформаційного Бюра УАКРади у Вашінґтоні. Бюро було відкрито у вересні 1994 року і на відкриття його склалась важна причина і потреба.

В тому часі у Вашінґтоні діяло два бюра — УНСоюзу і УККА. Крім того, різні організації поодинчо старалися впливати на американські урядові структури щодо допомоги молодій українській державі. Невдовзі Бюро УНСоюзу перестало існувати. Діяльність згаданих організацій виявилась слабою і не скоординованою, щоби задовільнити зростаючі потреби.

Питання широких контактів української діяспори в Америці зростала, і тому Екзекутива УАКРади силою факту була змушена відкрити своє окреме Інформаційне Бюро у Вашінґтоні. На його відкриття склалась ще одна з багатьох основних причин, а це: щоби правильно і точно довести до уваги урядовим чинникам і законодавцям Америки і амбасаді України, що в Америці існує і діє поряд з УККА друга централя з назвою „Українська Американська Координаційна Рада”, з 23-ма своїми відділами. Кореспонденцією Бюро УАКРади, сказав доповідач, веде його англомовна дружина, що рівнож є репортеркою. Бюро є в контакті з американськими політичними і економічними чинниками, з амбасадою України у Вашінґтоні і веде з ними відповідну кореспонденцію. Є в контакті з етнічними організаціями і в добрих відносинах з федеральним суддею Богданом Футеєм; співпрацює з Інформаційним Бюром УККА тощо. Час від часу відбуваються наші зустрічі у Білому Домі, де з високопоставленими урядовими чинниками ведуться розмови в справі допомоги Україні, головно економічній її розбудови.

Прелегент підтвердив теж те, що за демократичної адміністрації в Білому Домі виявлено зрозуміння відносно України і її розбудови. Одначе помимо усього тут сказаного про діяльність бюра, сказав Ігор, найважніші впливи на американських законодавців мають виборці. Вони тих законодавців посилають до Вашінґтону, щоб ті там за них заступались. І тому, сказав директор бюра, наші громадяни повинні якнайчастіше з ними контактуватись, щоби вони на своїх форумах підтримували українські справи. На кінець доповіді І. Ґавдяк додав, що навал роботи в бюрі є великий, і потрібно одного, принаймні, постійного працівника, на що потрібно великих фондів, якими бюро, на жаль, не розпоряджає.

В дискусії над темою доповіді брали слово касир відділу УАКРади Іван Качмар і редактор „Дітройтських Новин” Володимир Баран. Їхні запитання відносились до справи злучення двох Централь в одну, в тому і бюр. На те прелегент коротко відповів, що такі намагання з доброю волею велися двома, а радше трьома, централями, одначе Централя УККА засади паритету відкинула і тому усе стоїть на своєму місці. Перед закриттям доповіді голова відділу попросив касира Івана Качмара і референта Народного Фонду Дмитра Федорка до вручення директорові на потреби Інформаційного Бюра чека на суму 1,000 дол. Голова відділу Зенон Василькевич подякував директорові І. Ґавдякові за цікаву доповідь, а присутнім громадянам за участь, і попросив усіх на каву і солодке, яке приготовили пані відділу. При цьому продовжувалась вільна виміна думок з Ігором Ґавдяком та гутірка присутніх між собою.

На доповіді був присутній о. Ізидор Патрило, ЧСВВ.

Михайло Березовський

ДОДАТОК

До звідомлень про 34-ту Конвенцію УНСоюзу, яка відбулась в днях 15-го до 19-го травня ц. р. в Торонто в готелі Гілтон, слід додати, що пропозиції Фінансової комісії, крім Івана Гавалюха, реферував українською мовою Ярослав Завійський, прізвище якого було пропущене у листі кандидатів після передвиборів, в яких він отримав 98 голосів на пост контролера — **Ред.**

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР Піт Вілсон відкинув постанову, котра дозволяла публічним школам зробити вибір, як навчати 1.3 млн. дітей чужинців з обмеженим знанням англійської мови. Сьогоднішня система уможливлює навчання рідною мовою та поступове знайомство з мовою англійською. Двомовна освіта, однак, багатьма вважається малоефективною. Статистичні дані переконують, що діти, які навчаються двомовною методою, мають неабиякі труднощі з навчанням і залишаються далеко позаду за своїми ровесниками з нормальних кляс.

ОПИТУВАННЯ, ПЕРЕВЕДЕНЕ ЦЕНТРОМ Гарріса в Ню Йорку, підтверджує, що американці не вірять інформації про спад злочинности та про добрий стан господарювання. Як виникає з опитування, підстави для такого песимізму створюють засоби масової інформації, зокрема, місцеві, які повідомляють про погіршення ситуації. Хоча на протязі останніх п'яти років рівень злочинности знизився, вірять у це тільки 17 відсотків опитаних, а тільки 1 відсоток вважає, що злочинність зменшилася дуже. Опитування вказує, що 7 з 10 американців уважає, що кількість поважних злочинів зросла, а 44 відс., що кількість таких злочинів далі збільшується. Опитування також виявило, що сьогодні американці краще орієнтуються у справах господарювання, ніж рік тому. Понад половина опитаних вважає, що ситуація в економії поліпшується; 8 відс., однак, переконані, що справи тут маються не найкраще. Тільки 12 відс. опитаних вважає, що кількість місць праці збільшується на кілька мільйонів річно, а 25 відс. — що все є навпаки.

Три важливі...

(Закінчення зі стор. 2)

українських урядовців, нині в українській економіці працює приблизно білйон доларів, залучених за посередництвом ЕБРР.

— Збори у Києві — це визнання економічної та політичної важливости України у світі, а також один із способів привернути увагу закордонних інвесторів до України, — сказав генеральний секретар ЕБРР Антоніо Марія Коста.

Чисто внутрішньою подією було відкриття сесії Верховної Ради України нового скликання, яке відбувалося за участю Президента, Уряду, теперішнього та колишнього дипломатичних корпусів при обмеженому доступі преси (акредитували на відкриття сесії 50 осіб). Воно відбулося 12-го травня. Момент, який хвилює як політиків, так і широкі верстви громадськости: чи буде злагода між Президентом України та новим складом парляменту?

Визначальним у взаємних між гілками влади буде те, хто стане спікером нового законодавчого органу та як поставиться парлямент до Уряду.

Стосовно спікера у середовищі нових парляментаріїв та позапарляментарних політичних сил на етапі підготови до сесії велися непрості політичні ігри. А що стосується Уряду, то це питання також належить до складних. Частина нових парляментаріїв зацікавлена у резиґнації Уряду Валерія Пустовойтенка. Особливо цієї зацікавлености не приховує його попередник Павло Лазаренко. Ситуацію навколо уряду загострює також традиційна весняна хвиля страйків, які спалахнули на початку травня в Донбасі.

Президент України, натомість, уже не один раз наголошував, що Валерій Пустовойтенко буде працювати на посту прем'єра до нових президентських виборів. Його відмова від депутатського мандату засвідчує, що він отримав від Президента якісь гарантії на збереження влади до виборів 1999 року. На жаль, збереження прем'єра у нинішній ситуації може коштувати нового напруження між парляментом і Президентом, що не приведе до покращання економічної ситуації в країні.